

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปยู อำเภอเมือง จังหวัดสตูล โดยผ่านกระบวนการคิดร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัยและตัวแทนของชุมชน โดยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมของตำบลปยู และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปยู เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนการดังต่อไปนี้

การศึกษา และรวบรวมข้อมูลแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมของตำบลปยู การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ 2 วิธี ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ และ การถอดความรู้และรวบรวมความรู้จากตัวแทนชุมชน

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ ดำเนินการโดยนักเรียน และ อาจารย์ของโรงเรียนบ้านเกาะยาว และโรงเรียนบ้านตันหยงกาโบยชัยพัฒนา จำนวน 24 คน คณะผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือคัดเลือกนักเรียนและอาจารย์เข้าร่วมการศึกษา และรวบรวมข้อมูลภูมิทัศน์วัฒนธรรมของตำบลปยู โดยคณะผู้วิจัยได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ กระบวนการทำวิจัยท้องถิ่นแก่นักเรียนและอาจารย์ เพื่อสร้างทีมนักวิจัยของชุมชนระยะเวลา 2 วัน ระหว่างวันที่ 25-26 ธันวาคม 2553 ณ โรงเรียนบ้านตันหยงกาโบยชัยพัฒนา และฝึกปฏิบัติการเก็บข้อมูลในพื้นที่ของหมู่ที่ 2 บ้านตันหยงกาโบย และหมู่ที่ 3 บ้านปยู โดยแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยอาจารย์ 2 คน นักเรียน 6 คน และนิสิตสาขาวิชาภูมิศาสตร์กลุ่มละ 2 คน เก็บรวบรวมข้อมูลภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่น่าสนใจของตำบลปยู โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุ และบุคคลในชุมชนที่สามารถให้ข้อมูลได้ และทีมนักวิจัยของชุมชนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิทัศน์วัฒนธรรมในพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านเกาะยาว หมู่ที่ 2 บ้านตันหยงกาโบย และหมู่ที่ 3 บ้านปยู เป็นเวลา 2 เดือน (มกราคม – กุมภาพันธ์ 2554) และสรุปผลการศึกษาแก่ทีมนักวิจัยในเดือนมีนาคม 2554

2) การถอดความรู้และรวบรวมความรู้จากชุมชน โดยการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น โดยเชิญผู้นำท้องถิ่น ประชาชน และ เยาวชน จากทั้ง 3 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 15 คน รวม 45 คน เข้าร่วมประชุมกับคณะผู้วิจัย จำนวน 2 วัน ระหว่างวันที่ 28-29 มีนาคม 2554 ณ โรงเรียนบ้านต้นหยงกาโบยชัยพัฒนา ในวันที่หนึ่งเป็นการประชุมเพื่อระดมความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรม และเพื่อคัดเลือกภูมิทัศน์วัฒนธรรมของชุมชนมาเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ในวันที่สองเป็นการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยวในตำบลปยู กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว และการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นำภูมิทัศน์วัฒนธรรมวัฒนธรรมของชุมชนมาบรรจุในโปรแกรมการท่องเที่ยว

การศึกษาแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปยู มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่เกิดจากการระดมความคิดเห็นร่วมกันของชุมชนจากการประชุมในวันที่ 29 มีนาคม 2554 ไปทดลองปฏิบัติจริงกับกลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นอาสาสมัคร จำนวน 15 คน ซึ่งโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ชุมชนเสนอเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยว 3 วัน 2 คืน

โปรแกรมการท่องเที่ยวถูกนำไปทดลองปฏิบัติจริง ระหว่างวันที่ 13-15 มีนาคม 2555 คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อถามความคิดเห็นและประเมินความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว 2) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อศักยภาพแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว และ ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ตามกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนักเรียนและอาจารย์โรงเรียนบ้านเกาะยาว และ โรงเรียนบ้านต้นหยงกาโบยชัยพัฒนา เพื่อรวบรวมแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมของ

ตำบลปยุ อำเภอมือง จังหวัดสตูลทั้ง 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเกาะยาว หมู่ที่ 2 บ้านตันหยงกาโบย และหมู่ที่ 3 บ้านปยุ

ระยะที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อยของผู้นำท้องถิ่น ประชาชน และเยาวชน ในการประชุมระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมของตำบลปยุที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ โปรแกรมการท่องเที่ยวที่ชุมชนร่วมกันกำหนดเพื่อให้ตอบสนองต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ชุมชนต้องการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ระยะที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่นักท่องเที่ยวจำนวน 15 คน ได้ประเมินแหล่งท่องเที่ยวและโปรแกรมที่ชุมชนนำเสนอ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยการกำหนดค่าระดับคะแนน ใช้วิธีการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ จากน้อยที่สุดถึงมากที่สุด คือ ระดับที่ 1 2 3 4 และ 5 แล้วนำค่าเฉลี่ยมาจัดกลุ่มของพิสัยแบ่งค่าคะแนนเป็น 3 ระดับ ทำให้ได้ระดับศักยภาพขององค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพสูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้สถิติของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้

ระดับศักยภาพ	สถิติ	ค่าคะแนนเฉลี่ยของปัจจัย
ต่ำ	$< \text{Mean} - \text{SD}$	1.41 - 2.16
ปานกลาง	$\text{Mean} - \text{SD}$ ถึง $\text{Mean} + \text{SD}$	2.17 - 4.03
สูง	$> \text{Mean} + \text{SD}$	4.04 - 4.24

การนำเสนอผลการศึกษา

ผลการศึกษานำเสนอในรูปแบบของรายงานการวิจัย และนำเสนอผลการวิจัยต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปยุ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจกำหนดนโยบาย หรือมาตรการที่

เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปุย และใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของตำบลปุยต่อไป